

Nlir aZakariya

Awór pa_mmá le atak Inan

¹ Kà_ashe apye aga anañne kà_izun iga iparəm va uDariyut kà_ya uponzhi uga mbin àPashiya te, uYawe là nnàp uZakariya unəm uga nlà ìchu Inan, uya aberekiya uka aIddo.

² <<UYawe Ká_yà kà_nlak ìgwak kà_apal okèka_bu byet.

³ Kakul nva_ta te, là oza_pa, uYawe uga nggatèk là pa, <O le o ba atak mi,> <te mi le atak wo kpa.>

⁴ Kang o_yà wa okèka wo omatmat va yang kà_nggwong achwang kà_onəm oga nlà ìchu Inan ova_là oza_pa, iyam va tå_uYawe uga nggatèk là pa, <O man te o gañan o re nnap nnəm mbángbang kà_asal iyam inga, nna kang o gwong achwang kà_mi kat.>

⁵ Okèka wo ká_onəm oga nlà ìchu Inan kà_che ñyangmata_yà? Oza_tém kà_iriri ghar mbyet dò?

⁶ kà_nnà te nkaptak nnap nla mi kà_ndyang mi nva_n nak ózwal mi onəm oga nlà ìchu Inan te, á_fa fa kà_apal ishi okèka wo dakdak wa nva_n là pa_i ga ñya oza_kat dò? Nna chit te, oza_re iyam ibángbang oza_dak. Oza_i là pa, <I kam amwa iyam vã_chit i ram kà_atak aYawe uga nggatèk, iyam va uza_là pa_o ga nnənəm á.> >>

Alár ipéri va uZakariya ya à

⁷ Kà_nra ìsəm pa_iparəm aman pa_neding kà_ashe apye ga gbapchi aman pa_zəng, kà_ashe izun

iponzhi aDariyut iga iparəm te, uYawe là nnàp uZakariya unəm uga nlà ìchu Inan, uya aBerekiya ukà alddo.

⁸ Kà ìzwam kà ashe alár te, n ya unəm kà apal ipəri irəzang sat kà ishimshe oga ikún aMatel va kà ashe abàndàm. Kang kà nsəsəm te, ipəri irəzang kà iva bán pa gàr, kà íləfər kà onəm oga nkukwák kà apal oza.

V

⁹ Te n bəp umaleka və kà nlà nnap ká mi pa, <<ANəm ga nzhi mi, oga izə ta yà?>> Te uzə na aman á mi pa, <<Mi ga nnyám ipipir a bu.>>

¹⁰ Te unəm və sat kà ishimshe oga ikún va, na aman pa, <<Onəm oga ipəri ta te, oma uYawe re pa á ga á sóng apambin á.>>

¹¹ Te onəm oga ipəri və tong kà ishimshe íkun là umaleka aYawe pa, <<Í ga í song apambin chit, kang nkpaktak apambin kà njul kà ashe ikángkáng>>.

¹² Te umaleka aYawe là pa, <<ÁYawe uga nggatèk, ìzun chit ìsəm pa ifangshat ñyangmata mmabu kà nlak ìgwak kà apal aUrushelima kà oga oga ítong aYahudi. Te a bur nra pa npəching kang bu nyám nrwa ìgwak bu oza yà?>>

¹³ Te uYawe na aman aga sak, kà nrwa ìgwak úmalekà və kà nlà nnàp kà na.

¹⁴ Te umaleka və ta là á mi pa, <<Là nnap və ta kà ichu pa gbángbáng na nkpaktak onəm á fe. <ÙYawe uga nggatèk là pa, mmañ mi kà apal aUrushelima kà abam aSiyona mak byet.

¹⁵ Igwak làk mi byet kà mbín və təm pa shat. Kakul kà ashe nra və na kà nya kà nlak ìgwak pa

dap ka apal ishi onəm mi te, ozanyám idumdùm onəm mi ga watar ñzam.>

¹⁶ Kakul nva ta te uYawe là pa, <<N le chit pan nyám nrwa ìgwak ka apal ishi aUrushelima . Mí ga mme nzhi mi kàdī , asang ga mme nzhi i watar ka apal aUrushelima .>>

¹⁷ Umaleka là á mi pa, n là kàdī pa, iyam va tat uYawe uga nggatək là, <<Oga oga ítong iga aIsarila i ga ñyél kàdī , i dur i watar ñzam. UYawe i ga nnyam nrwa ìgwak aSiyona kang i yak aUrushelima i sat ajuwo.>>

Agbèshi paneding ka onəm oga là paneding

¹⁸ N dér apal te, n ya oga agbèshi paneding.

¹⁹ Te n bèp uMaleka vakanla nnàp ká mi pa, <<Oga iza tat yà?>> Te á na amàn á mi pa, <<Oga agbèshi va tat oma lyangshin aYahudi ka aIsarila ka aUrushelima .>>

²⁰ Te uYawe nyám onəm oga ala á mi panoning.

²¹ Te n bèp pa, <<Iza ovat i ba nnènèm yà?>> Te uzana amàn pa, <<Oga agbèshi va tat lyangshin aYahudi pakang á ghap ishi kàt. Onəm oga lá vat ba pana o gbèk oga agbèshi à tàk, na o chwan oza.

2

Alár Asang aga mmàl Atak

¹ N dér apal kàdī te, n ya unəm sat ka asang aga mmàl atak ka awo wò.

² Te n bèp pa, <<Bu ga che yà?>> Te á man á mi pa, <<Mmami ka ngga mmàl na n dér mbal aUrushelima ka ngwuwang.>>

³ Á gbang nvang kat te, umaleka va_ka_yà ka_nlà nnàp ká_mi te, á re atak mi pa_na o gwang umaleka uro va_ka_mba atatak à.

⁴ Kang umaleka va_ta là á na pa, <<Chèchir ga bu là uyenzam va_cho ká_asang pa, <Nggaték oném ka_iyám nkang va_i ga_nya ká_aUrushelima te mbwakan kat. Kakul nva_ta te, mí chu nggègang ká_akamsélang kat.

⁵ UYawe là pa, Mi yà akamsélang apér va i gang na pa_kpaktak,> kang mi tém ká_ichumchum mi ká_ashishe.>>

Ma wór Oném ga ngga Izwal pa_uzá à le Nzhi

⁶ UYawe là pa, <<O wong o ching o ba, o re mbin ngga mpal kakul n lyangshin wo chit ká_ashe mbín pa_dongdong.>>

⁷ Re o ching o ba aUrushelima , mmawó va_o tém izwal ká_ashe mbin aBabel a.

⁸ UYawe uga nggaték là pa, <<Kakul ichumchum mi te, uza_re mi ká_nre ká_atak mbín va_vyat wo. Uza_là pa, uném va pa_kpaktak dok wo te, ya uza_dok ipir iwu wò.

⁹ Mi ga nnak awo mi ká_apal oza, ozwal oza_i vyat oza_i na idumdùm oza,>> Nna chit te, o nyi pa_uYawe uga nggaték à re mi.

¹⁰ UYawe là pa, <<Óném oga aUrushelima , re o shì nnap-nshì ká_nchang ìgwak kakul mi ga mba ntém nzeng ká_wo.>>

¹¹ Ká_ilum va_ta te, oném oga apambin pa_makmak i gwang ishi oza_ká_uYawe, oza_i yà onéném, te uza_i tém ká_ashe oza, kang o nyi pa_uYawe uga nggaték à re mi ká_atak wo.

¹² UYawe i wur iyankúp kā mbin oYahudi va kā ashe mbin nnənān i ya njiwo, kang i yak aUrushelima kādī i sat oga ítong wo ìgorgor.

¹³ Re nkaptak onəm á máng pā kwák kā mpyal aYawe, kakul uza wong chit kā atak ntəm wò nnənān.

3

Alár ka apal aNəm ga nshì Iyam Awop uChumchum

¹ Te uYawe nyám uJoshua, unəm ga mpyal awop uchumchum á mi, kā nsat kā mpyal amalekā aYawe. Ushetan nnyi te, kā nsat kā awo ari amalekā kā nlà inga va uJoshua nəm á.

² Te uYawe là uShetan pā, <<Mmami uYawe, n yang kā inga aYoshuwa vā ma bu kā nləla á. Mmami vān yak aUrushelima te, mmami kā nrān kā bu aShetan. Unəm vā ta wa akun va mmá tutur kā ashe apər asásál kāt dò?

³ Ilukwan aYoshuwa kā yà idakdak kang uza kā yà kā nsat kā mpyal amaleka.

⁴ Te umaleka là ovəngva tong kā mpipyal pa, <<O zəp oga ilukwan idakdak vā ta.>> Te uza gabən là ûJoshua pa, <<Dər, n yar nnap mbángbang bu a bu chit, mi ga nna ilukwan ipipyé, inənān a bu.>>

⁵ Te n là pa, <<Ozā á chip iyam inənan á na kā ishi.>> Te mmá chip iyam inənan á na kā ishi kang mmá sham ishàm á na, yà umaleka aYawe wa yà sat kā ta.

⁶ Te umaleka aYawe là nnap-nlà ndəkdək ngga nkàm irəng ûJoshua pa,

⁷ <<Iyam va tauYawe uga nggatèk là, <A yapau yar asal mi kang u kpak oga iyam van dom te, mi ga nna nkápán nzhi mi a bu. Kàdi te, bu kpán nzhi akwali mi kang bu yaun èm uga ntar kanfa kaishimshe ovatong ta..

⁸ <<O gwong achwang ñyangmata áYoshuwa unèm uga mpyal awop uchumchum kankaptak wo onèm oga mpyal awop. O tong wa iyam inènàñ va i ga mba. I gbandang nvang kat te, mi ga mba kauzwal mi, uwa Igong á.

⁹ O dér ipáng van pak kampyal aJoshuwa paizeng kang kaasal awu pafangshat. Mi ga nlir iyam kaapépal> kang mi yar nnap mbángbandang onèm oga mbín vatakashe nra panzeng.

¹⁰ UYawe uga nggatèk là pa, <<Kanra vata te, kakul ntèm ikángkáng te, nzauzèngtèng wo nggo te, i chál unèm uga ngbak nzhi wò paá ba á tèm nzeng kawò kaakum ikún ibangbang kaipipyen wò.>>

4

Alár kaapal iyam i ga ncèr Apitila

¹ Te umaleka vakala nnap kami le ba yendal mi wa nva mmá yendal unèm kaìwu ndá.

² Uzabep mi pa, <<Izau ya yay?>> Te n man pa, <<N ya iyam iga ncèr apitila aga azènariya kaasù aga nnak mmì kaapépal kaoga aPitila pafangshat gang kaanung asu vata. NzaaPitila nggo te, kaídari iga mbol paifangshat va mmì kangbat ngga mmál apèr i táng kaashishe.

³ Kang íkun mpyet tong pa iparəm kə ngbak iyam iga ncèr apitila va ta. Iro kə awo ari, kang iro kə awo apam.>>

⁴ Te n bəp na pa, <<Oga izə ta yà ánəm ga nzhi? >>

⁵ Umaleka va ta na aman á mi pa, <<U nyi iyam ta kat dò?>> Te n man pa, <<N nyi kat ánəm ga nzhi.>>

⁶ Te uza_ là á mi pa, iyam va ta_ uYawe là uZerubabel pa, <<Kə ikām kat, kang kə nggar kat, kə atak aRuhu mi na chwat.

⁷ <<Ábam achumchum, mmaibu izə ka_ mpyal aZerubabel yà? Bu ga nshin bu məlkən wa mbin. Te uza_i nak ipáng iga_nkar anung nzeng kə nném acú onəm pa, <Inan á nak nnap nnənan kà, Inan á nak nnap nnənan kà.>

⁸ Te uYawe là nnap á mi pa,

⁹ <<UZerubabel uwa pak akəm nzhi va ta_ kang uza_uwa i ga ngbal kə mmime.>> Te o nyi dak pa_ uYawe uga nggatək uwa re mi kə wo.

¹⁰ Onəm va_byet nra iyam ga mban pa_dap áta te, ozə_i ga nyà kə nchang igwak kə nvangva_ ozə_i ya asang aga mmàl atak kə awo aZerubabel á. <<Oga apitila aga afangshat va ta_te, á sat wa oga iwú aYawe va i dər nkaptak apambin.>>

¹¹ Te n bəp pa, <<Izə ipir oga íkun mpyet iga iparəm va ta, iro kə awo ari kang iro kə awo apəram kə ngbak iyam iga ncèr apitila yà?

¹² Kàdfi te, izə ipir oga ígong mpyet iga iparəm va kə ngbak ídari azənariya aga aparəm va mmì i vàng kə yà?>>

¹³ Te uza_bəp mi pa, <<U nyi iyam ata kat dò?>> Te n man pa, <<N nyi kat ánəm ga nzhi.>>

¹⁴ Te uza_ là á mi pa, <<Ígong iga iparəm ata_ oma ka_ñor onəm gargar pa_ñoparəm va mmá yak pa_ á nəm inok uNəm uga Nzhi uga nkaptak apambin.>>

5

Alár Iyam Nlir ka Izər Awa achindərchindər

¹ N wong kā_iwu kā_apal kā_ñfi te, n ya nnap-nlà va mmá lir kā_apal awá kang mmá chəndər, kā_ñyel kā_apabur.

² Te umaleka vā_ta bəp mi pa, <<Iza_ u ya yà?>> Te n là pa, <<N ya nlir ngga apal awa nchəndərchəndər, ngwuwang ashar isəm pa_ñishatding kang mbəbal ashar pa_gbapchi aman pa_tukun kā_ñyel kā_apal.>>

³ Te uza_ là á mi pa_ <<Iyam nlir nchəndərchəndər ngga awá vā_ta kā_nlà kā_ngbak nro pa, nkaptak unəm vā_i nəm ayi te, mí bak na i fa, nro là pa, unəm vā_i sóng anung kā_ñkwam te mí bak na i fa kpa.>>

⁴ UYawe uga nggatək là pa, <<Mi ga ñre ñre kā_nvyap ata_kā_ashe nzhi à nza_unəm nggo, uga ayi kā_uga nsóng anung kā_ñkwam kā_ashe adin mi. Iyam vā_ta i fa kāt, i təm kā_ashe nzhi vā_ta i chwan oga akun kā_oga ipáng vā_mmá me nzhi ata kā_kang.>>

Alár Achar kā_ashe Anàp

⁵ Te umaleka vā_kā_yà kā_nlà nnàp kā_mi te, á fa là á mi pa, <<Wong kā_iwu dər iyam vā_kā_ngga nfa.>>

⁶ N bəp pa, <<Iza_ta yà?>> Te uza_na aman pa,
 <<Nkatəp ngga mmá iyam à fa, kang ashishe yél
 ka_oga nnap mbángbang apambin.>>

⁷ Ma bol anung adəkdək aga nkatəp va_ta te, n
 ya uchar təm kā ashishe.

⁸ Umaleka là pa, <<Uchar va_ta sat kədor iyam
 ibángbang.>> Te uza_dan na tar kā_ashe nkatəp va_
 ta kang à gún kā_anunung adəkdək va.

⁹ N wong kā_iwu te, n ya ochar pa_oparəm fa
 kā_ashe ilulu, i yel i ba. Ayir kā_mpyep alyang oza.
 Oza_kā alyang wa alyang oga igúyat. Te oza_ba
 yar nkatəp va_ta, oza_wong kā_ba ga apabur.

¹⁰ Te n bəp umaleka va_kā_nlà nnap kā_mi pa,
 <<Oza_yar nkatəp va_ta_i ga kā_kā_che yà?>>

¹¹ Uza_là á mi pa, <<Oza_kā_ngga kā_kā_mbin
 aBabel, atak va_oza_i ga mme nzhi á na kā, kang
 kā_nvangva_oza_i gbal kā_mme nzhi va_ta te, oza_i
 nak na kā_atak nchəcher.

6

Alár oga Akeke va Ipəri i dap

¹ N wong kā_iwu kādi te, n ya oga akeke ipəri
 pa_neding kā_mba kā_ishimshe oga abam acham
 ban pa_parəm.

² Akeke aga nggəshi te, ipəri írəzang i dap,
 apəpar te, ipəri íləbər,

³ aga shatding te, ipəri íləfər, aga aneding te,
 ipəri va rap írukwang i dap.

⁴ Te n bəp umaleka va_kā_yà kā_nlà nnap kā_mi
 pa, <<Iza_ta ya, ánhem ga nzhi mi?>>

⁵ Te umaleka na aman á mi pa, <<Oma_ta
 oga ayir ga neding aga apabur va_fa kā_atak

nnyám ishi oza_unəm va_ka_ichumchum nkaptak apambin.

⁶ Akeke va_ka_oga ipéri íləbər te, kà_ngga asal mpal. Akeke va_ka_oga ipéri íləfer te, kà_ngga asal awu ntar alum. Akeke va_ka_oga ipéri írukwang nnyi te, kà_ngga asal nkwendal.>>

⁷ Izər wú oga ipéri ikamkam va_ta_ka_nfa pa_o ra nggang ka_apambin. Te umaleka là oza_pa, <<O ga o ra nggang ka_apambin.>> Te oza_ra nggang ka_apambin dak.

⁸ Te uza_wór mi pa_gbángbang á là pa, <<Dər ovəngvə ga asal mpal te, oza_nak aRuhu mi chit kà_ashe nra ìgwak kà_mbin ngga asal mpal.>>

Atagya iponzhi kakul aYoshuwa

⁹ Te uYawe là á mi pa,

¹⁰ <<Ga nzhi aYosiya uya aZafaniya, na u kam azənariya kà_aazurfa kà_atak áHeldiya, kà_uTopiya, kà_uYedaya, oma le kà_atak izwal kà_aBabel á. Kà_ndəa nzəngtəng va_ta_te,

¹¹ wa_yar azənariya kà_aazurfa va_ta wa nəm atagya iponzhi kà_na u pá_ûJoshuwa unəm ga mpyal awop uchumchum, uya aYehozədak ká.

¹² Te bu là á na pa, uYawe uga nggatək là pa, <Unəm va adidin pa_Igong te, uza_i ghak kà_atak va_uzə_ka_, uza_i me nzhi ngga ngwop uYawe.

¹³ Uza_i ga mme nzhi ngga ngwop uYawe, kang mi na atak ntəm nchumchum á na, i nəm iponzhi kà_apal itok wò. Unəm uga mpyal awop uro uwa i ya i sat kà_mbəp itok iponzhiponzhi kang ndak atak nro i ya kà_ishimshe oza_kat.>

¹⁴ Atagya iponzhi va_ta_mí nak kà_ashe nzhi ngga ngwop uYawe, kakul na á sat iyam

irèngrèng ûHeldiya, kà_uTopiya, kà_uYedaya, kà_uYosiya, uya aZafaniya.

¹⁵ Onèm i fa pa_gbàngbàng i ba i me nzhi ngga ngwop uYawe, nna chit te bu nyi pa_uYawe uga nggatèk à re mi kà_atak bu. Iyam va_ta iga ñyél a yà pa_o gwong achwang kà_ichu aYawe, Inan wo à.>>

7

Nvan Nnandar kà_Nnyám Nrwa Igwak

¹ UYawe là nnàp uZakariya, kà_ashe ìzun iga ineding iga iponzhi aDariyut kà_apal nra ngga nneding kà_apye aga afangzèngtèng pa,

² onèm oga aBetel re uShareza chit kà_uRegem-Melek nzèng kà_onèm pa_oza_ á ga á chál nrwa ìgwak aYawe.

³ Oza_ á bëp onèm oga mpyal awop kà_nzhi aYawe uga nggatèk, kà_onèm oga nlà_ichu Inan pa, <<I ga mpyal kà_nnyám nlak ìgwak kà_atak ndáñg ishi yi kà_ndèng ngwa kà_iyam-nrì, kakul nrèng kà_nshin nzhi aYawe kà_apye aga atukun wa nva_kà_i nèm kà_izun va_watar matmat dò?>>

⁴ Te uYawe uga nggatèk là nnap kà_mi pa,

⁵ <<Là nkaptak onèm oga mbín kà_onèm oga mpyal awop pa, <*Nvà_o* dáñg ishi wo kà_nrì kà_ngwa, kang o nyám nlak ìgwak kà_apye aga tukun kà_agà afangshat kà_ashe ìzun isèm pa_ifangshat va_watar te, kakul mi na dò?

⁶ Kang nva_mmawó kà_nrì kà_ngwa te kakul nchang izèr wo kà_dò?

⁷ Oga nnap-nlà va ta_uYawe kà_là kà_atak onèm oga nlà_ichu Inan omatmat kà_ashe nra va_

aUrushelima ka ashe idur, kang oga oga ítong vara gang na, aNegep ka aShefela ka yél ka oném kat dò?> >>

⁸ Te uYawe là nnap uZakariya kàdí pa,

⁹ <<Ó nap akwali aga nnandér ka nnyi nnap, ka nnyám nrwa ìgwak owan wo.

¹⁰ Kang o mwar ochar okpéleng, ka ovan okpéleng, ka udyaném, ka oném oga nkun kat. Kang o mar iyam ibángbang kakul owan wo ka ashe ìgwak kat.>>

¹¹ ka nnà te, oza_ yang ka nggwong achwang , oza_ nyám nkak ishi, kang à zwan achwang pakang o fe kat.

¹² Oza_ nak igwak oza_ twat kakul pakang o fe nnap mpakpak, kat te nnap-nlà aRuhu aYawe uga nggatèk va re nre ka ka atak oném oga nlà ìchu Inan omatmat á. Kakul nvata te, ìgwak làk uYawe uga nggatèk pa makmak.

¹³ UYawe uga nggatèk là pa, <<Wa nva n wór oza_ kang oza_ yang ka nfife te, wa nnà ta kpa a yà paoza_ i wór awór te, mi yang ka nfife.>>

¹⁴ Te n lyangshin oza_ pa_ kpaktak ka nviviyil ga ashe mbín va oza_ nyi kat. Mbin vaoza_ re te à tèm agúng. Uném uro yà uga ngga ka nle ka ashishe kat. Mbin va nnénan te, à tèm agúng.

8

UYawe yar Nsar Nnap nlà ngga Nnap nnénan aUrushelima

¹ Nnap nlà aYawe uga nggatèk ba atak mi pa,

² <<Mmami ka ikpar ka apal aSiyona, ikpar imakmak, ikpar iga nshì ìgwak.

3 Mi le aSiyona, mi t  m k   ashe aUrushelima , te m   w  r aUrushelima pa_oga itong iga nnand  r, kang <Abam aYawe uga nggat  k> nnyi te m   w  r pa, <Abam ay  ry  r.> >>

4 UYawe uga nggat  k l   pa, <<On  m gbakgb  k k   ochar d  ngdung va_ i chen k   idari kakul mm  k nra oza_te, i ga nt  m k   oga ag  ent  ng aUrushelima k  d  i .

5 Kang ovanz  m k   ovan   yen i y  l oga ag  ent  ng aga oga itong ata i n  m nsal k  ashishe.

6 UYawe uga nggat  k l   pa, <<A y   pa_   y   iy  m iga ndaktak k   atak abo on  m ata_k   ashe oga nra va_ta te, i ga ny  a iy  m iga ndaktak na k   atak mi kpa d  ?>>

7 UYawe uga nggat  k l   pa, <<Mmami k   ngga nfa k   on  m mi k   mb  n ngga asal awu alum k   ngga asal ntar alum.

8 Kang mi ba k   oza_i t  m k   ashe aUrushelima , oza_i y   on  m mi, kang mi y   Inan oza_k   ashe nn  m nnand  r k   in  n  q  n.>>

9 UYawe uga nggat  k l   pa, <<Igwak akam wo, mmaw   v   nyangmat   k   nfe oga nnap-nl   va on  m oga nl   ichu Inan k   l   k   ashe oga nra va cho, ya mm   k   mbang akum mme nzhi aYawe k  d   .

10 Kang nra va_ta i chu te, amwa y   kakul on  m k   oga iy  m nkang kat. Un  m va_fa agbai k   un  m va_tar ashe te, nra igwak y   a na k   atak an  m uga nk  p  ng na kat, kakul n nak nza_un  m nggo y  ng uwangw  .

11 Kang nyangmat   te, mi y   k   nn  m ib  ng abo on  m mi wa nv   k   n n  m oza_lap kat,>> uYawe

uga nggatèk à là.

12 Oza i suk iyam oza ká ashe ikángkáng, ibangbang i ga nna awár, mbin i na iyam-nrì, apabur i na imimyang. Mi nak abo onem mí wur iyankup ká nkpaktak oga iyam va ta.

13 Á nzhi aYahudi ká ulsarila, ká o ya onem ovypvyap ká ashe mbín, mi ga nkamshi wo kang mi nak o tong onem oga nnap nnənən, kang ayér a ném wo kat, re ìgwak á kam wo.

14 UYawe uga nggatèk là pa, <<Wa nva n yar pa mi ba ká ndaktak ká apal wo, nva okèka wo nak ìgwak mi lak te n re kat.

15 Wa nnà ta kpa ká ashe nra atá n yar chit pa mi ga nnem iyam inənən aUrushelima ká nzhi aYahudi, kang ayér a ném wo kat.

16 ká nnà te, iyam va ta nkpak pa o ném, o là nnandér nzá uwangwo nggo, o nyám nnandér ká nnáp akwali aga nnandér ká ashe nzhi akwali wo, kakul ntém ikángkáng.

17 Kang o ran iyam inga ká apal a nzá uwangwo nggo kat, kang o man nsóng anung ká apal akwam kat. Kakul n yang nkpaktak oga iyam va ta,>> uYawe à là.

18 Nnap nlà aYawe uga nggatèk ba atak mi kádi pa,

19 <<Oga nnap nnem ngga nyar ndeng ngbal ngga apye aga neding, ká aga atukun, ká aga afangshat, ká aga agbapchi te, oza i ya awalang aga nchang izér ká nchang ìgwak kakul nzhi à Yahudi. Kakul nva ta te, o man nnandér ká ntém ikángkáng.>>

²⁰ UYawe uga nggatèk là kàdì pa, <<Awalang nna kà mba va onèm i fa kà ítong pa dòngdòng i ba aUrushelima.

²¹ Onèm oga ítong iro i wong i ga íro i là oza pa, <Re i ga mpyal aYawe pa kèlak na i chal nnap nnènàñ aYawe uga nggatèk. Mmami kà ngga.>

²² Kang onèm pa makmak ká mbín nkánkám i ba ngwop uYawe uga nggatèk kà aUrushelima, na o chal nnap nnènàñnnènàñ.>>

²³ UYawe uga nggatèk là pa, <<Kà ashe oga nra vã ta te, onèm pa ogbapchi kà ashe oga achu oga mbín i kpán unèm oYahudi kà ilùkwani là pa, <Re i ga kà bu kakul i fe pa, Inan ya yà nzèng kà wo.>>

9

AKwali kà apal Okpa Ikum aIsarila

¹ Nnap nlà aYawe kà apambin aHadèrak kà oga ítong aDimaska. Iwu aYawe kà apal nkpat tak onèm, jwakjwak akum ijili oIsarila.

² Mí náp akwali mbin aHamat vã nak aswari kà aTaya kà aSidon, mí náp akwali aTaya kà aSidon kpa, káp kà nvà pa oza ghan pa makmak.

³ ATaya me akamsèlang akamkám íshi wò, kang à but aazurfa kà azènariya wa mbwang kà apal oga asal

⁴ Kang uYawe i wur ndudur i swang kà ashe ìwá, te mí zhì na kà apèr.

⁵ Onèm oga Askelon i ya te, ayèr i nèm oza. Oga aGaza te, izèr i tán kà oza pa makmak. Oga aEkron i tèm kà ashe ìwuswa kakul nnak igwak oza i yà atak lakchi. Uponzhi oga aGaza i kú, kang aAskelon i ra agung.

6 Odyanəm i ga ntəm kā ashe aAshdod kang uYawe i ga nkap oFilisti kā nrup kā ishi oza.

7 Mi yar izhē iga nchér kā nung oza, kā iyām iga ajan kā mbagar inyin oza. Abo onəm vā re te, i yà wa akum ijili iro kā ashe oga akum ijili oYahudi. Kang uYawe i kām onəm oga aEkron wa nva uza kām oYebusi á.

8 Te mi təm mi pángchí nzhi mi kā atak onəm oga nlung na, na kang odyanəm oro á na idumdùm iro á na lap kat. Kakul n ya mbék anung onəm mi chit.

Uponzhi va i ga mba

9 Ónəm oga aUrushelima o nəm nchang izər pa makmak, o ghám achu pa gbángbáng kā nchang izər. O dər uponzhi wo kā mba atak wo. Uza unəm unənañ, unəm uga igwan, uga nyen kā ishi, kā nkawák azhaki, uza kā mba kā apal nya azhaki anunggwan.

10 Mi ga ngwur akeke ikum kā ashe aEfrayim kā ipéri iga nlung ikum kā ashe aUrushelima i fa. Mi chwan ijang ikum kang mi ba kā ikángkáng kā ashe nkaptak apambin. Iponzhiponzhi i gang iwá pa lat, kang i ban kā wang aYufriti i ga i chu nkur apambin.

Ndamshi Ntəm Onəm Inan

11 Mmawo te, kakul nsar nnap nla mi kā wo ngga ngún kā nchér iyām ipápà te, mi ga nfən onəm wo vā mmá wur izwal kā oza mmá swang oza kā ashe ache ndəng va yà kā ndəng kat a.

12 Ó le akamsəlang wo, mmawó ozwal oga nnak igwak kakul nya nkamshi aYawe. Mmami kā nlà

kpa pa_mi ga nna imwa a wo idədan kə_apal nza_mbék anung wo nggo.

¹³ Kakul mi wul uYahudi i yà ijang mi, uIsarila i yà iwúwar, kang mi nəm inok kə_ovan onunggwan wo mi lung oHelini kə_. Mi nəm inok ká wo wa ndokchi anəm uga nlung ikum.

¹⁴ Te uYawe i fa kə_apal ishi oza_kə_gbagba apabur kang iwúwar i fa wa aməlam. ÜNəm ga Nzhi uYawe i bur agbəshi, uza_i ru oza_kə_ikum wa nyèr ñvivyl nva fa kə_asal nkandal.

¹⁵ UYawe uga nggatək i ká onəm wò kang oza_i nəm igwan kə_opka ikum oza_kə_nchwalak. Oza_i ghám achu wa onəm ova wá ncè i ran ka_. Oza_i yél kə_nchang ìgwak wa nva_ipáng nchèr iyam awop i yél kə_nchér a.

¹⁶ Kə_nra va_ta te, uYawe i kamshi onəm wò wa nva unəm uga nkpak iyam nkang i kamshi iyam nkang wò le kang iyam ngga iro a ya oza_. Oza_i məlam kə_ashe mbin aYawe wa ipáng iga mbwai kə_izər atagya iponzhi .

¹⁷ Ìbyen ka nzam oza i yà wa nsang yà? kakul ipirkur i nak ovanzam i kam, ndəng ibəngbang ñsámsàm ncángchàng i nak ovan byen i məlam kpa.

10

UYawe I ga Nnak Ishi kə_Onəm wo

¹ Ó bəp ivar kə_atak aYawe kə_ashe arəzàng, kakul uYawe uwa kə_ilulu ivar, kang i pèng ivar kə_ashe iram à kə_udanggo. I nak iyam nsuk i byen.

² Kakul oga ichər iga ashe nzhi kà nlà inga, onəm oga ivák kà ñya alár akwam, onəm oga nlár ìzwam kà nlà ìzwam akwam, kà nkàm irəng ilakchi. Kakul nvà ta te, onəm mi tong chit wa itám va i ra nggang nzəng kà unəm uga nkpak oza kat, mí nyán kà oza.

³ UYawe là pa, <<Mmami kà nlak ìgwak pà makmak kakul wo ónəm oga mpyal. Mi ga ntàn wo. Onəm oga aYahudi onəm mi, kakul nvà ta te, mmami uYawe uga nggatèk, mi nak ishi kà oza. Oza i yà ipəri mikankam iga nlung ikum.

⁴ kà ashe oYahudi mí ga ñya ipang va ji ipáng iga mbang akum nzhi pà chatchat, kà oga akpəjèlèk akún aga mpak aghal, kà ijang ikum, kà oponzhi pà chatchat.

⁵ Oza i yà wa onəm ikum osaisai, i tòng okpa ikum oza wa abyer kà apal oga asal. Oza i lung ikum, i nəm igwan kakul mmami uYawe, nna ñyà nzəng kà oza. Oza i nəm igwan kà apal okpa ikum oza và kà apal ipəri kpa.

⁶ Mi na ikàm nzhi aYahudi kà nzhi aIsarila. Mi fa kà ovan oga aIsarila kà atak idumdùm kang mi le kà oza kakul mmami kà nrwa ìgwak kà apal oza. Oza i yà wa onəm va kà n yang kà oza yang kat. Mmami uYawe, Inan oza, mi fe achal oza fe.

⁷ Onəm olsarila i ga ñyà wa onəm oga nlung ikum osaisai. Oza i yà kà nchang ìgwak wa onəm va wá ndəng ibangbang ñsámsàm. Ovan oza i ya te, ìgwak i chàng oza kpa, kakul iyam và uYawe nəm oza á.

⁸ Mi wór oza kà nggapak i but kà nchəng, kakul n kamshi oza chit. Oza i yél kàdī wa nva oza kà yél kà mmátmat.

⁹ Káp ka nva pa n lyangshin oza ka ashe mbín ngbángbàng, ka nna kpa te, oza i kang ká mi kat. Kang oza ka ovan oza i lár, i le mbin oza.

¹⁰ Mi ba ka oza ka mbin aMasar, mi vàng ka oza ka mbin aAsiriya, mi but ka mbin oza. Mi ba ka oza ka aGileyat ka aLebanon har atak iga ñyél oza mbagar i yà kat.

¹¹ ka ashe nra va ta te, oza i wòl asal ka ashe ìwá iga mbék anung, mi nak oga igúm ndèng i ra ka ishi óza, kang oga ndèng awang aNilu i fu kpa. Mi shin nfam oga aAsiriya, kang ichumchum oga aMasar i kùr.

¹² Mi nak oném mí kám ka atak ichumchum mi. Oza i ném achen i ga atak va oza i dom pa o ga ka ashe adin mi. Mmami na uYawe, n là.

11

Mbék Anung kakul Okpa Ikum Ovan oga Isarila

¹ Óném oga aLebanon ó bol oga anung asal wo, kakul na apér á ri oga ikún asida wo.

² Óga ikún asaipire, ó yéng kakul nkaptak oga ikún asida tàk chit, kakul oga ikún inənan lák chit. Óga ikún ichir iga aBashan, ó yéng kakul mmá tàk ikún iga ashe ñzam ikpárkpár chit ka mbin.

³ Ó gwong achwang ka yéng oném oga nkpak iyam nkang kakul pa mmá vyap atak nrì iyam nkang oza chit. Ó fe ndum oga ivan ilir kakul pa mmá chwan oga ikún aUrdun chit.

Onəm og a nkpak Iyamnkang onənan ka obángbāng

⁴ UYawe, Inan mi là á mi pa, <<Kpak og a iyam nkang va mmá nak chit pa mí ga mpəpa á.>>

⁵ Onəm va i yáp oza te, i pà oza i ga ka ikángkáng. Kang onəm va i yáp ká oza te, i là pa, o dəngchi uYawe kakul pa o ya idur chit. Onəm va i kpak nnyi te, á yà ka nrwa ìgwak ka apal iyam nkang ata kat.

⁶ UYawe là pa, <<Mi yà ka nrwa ìgwak ka apal onəm og a mbín ata lap kat. Mi ga nnak oza i lung izər oza, nzə unəm nggo i ga nlung unəm uga ngbañ nzhi wò ka uponzhi ponzhi. Uponzhi ata i gaþan mbin oza i tał agúng, kang mi kamshi oza kat ka nna.>>

⁷ Kakul nvə ta te, n kpak iyam nkang va mmá nak chit pa mí iga mpəpa, iva mmá bək anung oza chit á. N wur idari pa iparəm, n sok adin iro pa <<Nnyám nrwa ìgwak.>> Iro nnyi te pa, <<Ngwang ishi.>> Kang n kpak iyam nkang va ta.

⁸ N bək onəm og a nkpak iyam nkang og a oshatding ata ka ashe apye pa zəng kakul n nəm nkər ìgwak ka oza kat, kang iyam nkang yang mi kpa.

⁹ Te n là iyam nkang ata pa, <<Mi yà ka nkpak wo lap kat. Ivəngva i kú te, re oza á kú. Ivəngva i zhì te oza á zhì. Kang ivəngva i lár te, á ri izhé owan oza.>>

¹⁰ N yar idari va n wór pa, <<Nnyám nrwa ìgwak>> n chwan, na á nyám pa n bəkchi nsar nnap-nlà va chit ka ñyar nkpaktak mbín.

¹¹ Nkùr ñyar nsar nnap nla mi na ta ka oza. Ovəngva yáp iyam nkang kang oza yáp ka te, oza

tong kà_ndér mi, tè oza_nyi dak pa, uYawe kà_nlà nnàp kà_oza_kà_atak iyàm va_mmami kà_nnènèm.

12 Te n là oza_pa, <<A yà pa_o ya mèma ká wo pa_o mwa mi te, o mwa, a yà pa_a mmá kat nnyi te, o kpán o tèm ka. Te oza_kung a aazurfa isèm pa_ishatding oza_na mi.

13 UYawe là á mi pa, <<Nak mbwai ata_kà_ashe amé mbwai va_kà_nzhi aYawe.>> Mbwai va oza_rèng pa_a mak kúr mmwa mi kúr. Te n wur a aazurfa isèm pa_ishatding va_ta n ga n nak kà_ashe amé mbwai ngga nzhi aYawe.

14 Te n chwan idari míga iparèm va_mí wór pa <<Ngwang Ishi.>> Iyàm ata_á nyàm mbékchi ntèm igènang kà_ishimshe oYahudi kà_oIsarila.

15 Te uYawe là á mi pa, <<Kàdi te, yar atak nsat ànèm uga nkpak iyàm nkang uga mpèrèk.

16 Kakul mmami kà_ngga mba kà_unèm uga nkpak iyàm nkang kà_ashe mbin ñyangmatà, ùvà i nakshi kà_iyàm nkang ivèngva_lar kat, uza_i pángchí ivèngva_ibwakan kat, ivèngva_kàm abang te, uza_i byáp oza_kat. Uza_i na iyam-nrà ivèngva_mumwal kat. Uza_i ri izhé kà_ítam imwalmwal, kang i kan oga ifir oza_na chwat.

17 <<Álak kà_unèm uga nkpak iyàm nkang ulakchilakchi uvà_swang iyàm nkang chit.

Re ndokchi á fèr kà_igugwal kà_iwuwu iga awóri, awuwo a kú, iwuwu a fo.>>

12

Mí kamshi aUrushelima kà_ashe Nra ngga mba

¹ Nnap nlà aYawe kà apal oIsarila. UYawe uwa nàr oga apabur, á nèm apambin, kang à nak irirì kà ashe áñèm, á là pa,

² <<Mmami kà ngga nnak aUrushelima i yà wa ndèng ibangbang ñsámsàm va kà ashe ikpáng, nva i yar ishi nkaptak onèm va ra gang na, a yà pa ozà i wá á. Íkum va i gang aUrushelima kà ashe te, i dok oYahudi kpa.

³ Kà ilum va ta te, mi nak aUrushelima i sat ipáng idékdék nkaptak onèm. Kakul nkaptak onèm oga apambin i gwang ishi pa o lung na. Kang ozà i nak abang ishi ozà na chwat.>>

⁴ UYawe là pa, <<Kà ilum va ta te, mi lèp nza ipéri nggo kà mbin ata i ga kà ntàn izér, kang onèm oga nkukwák nnyi te i zwar.>> Kà nna kpa te, <<Mi nak ishi kà nzhi oYahudi. Ípéri okpa ikum ozà nnyi te, mi nak i fo.

⁵ Nna chit te, akum oYahudi i là íshi ozà pa, <Onèm oga aUrushelima ya ikàm ozà kà atak aYawe uga nggaték, Inan ozà.> >>

⁶ <<Kà ilum va ta te, mi nak akum aYahudi i yà wa apèr va kà nrì oga akun va mma but pa makmak, kat te wa apèr va kà ashe ìram iyam-nrì va yál chit. I ri nkaptak onèm va a ra gang ozà. I ri pa chatchat kà ngbak awo ari kà awo apam. Kang onèm oga ashe aUrushelima jiwo te, i tèm kà ikángkáng.>>

⁷ UYawe i na igwan ónèm oga mbin aYahudi na mpyal, le kang ichumchum nzhi aDawuda kà iji onèm oga aUrushelima a ji iji onèm oga aYahudi kat.

⁸ Kà ilum va ta te, uYawe i ká onèm oga

aUrushelima kakul na ovəngva kā ashe oza rusokrusok te, oza a kám wa aponzhi uDawuda. Kang onəm oga akum aDawuda nnyi te, i yà wa Inan. Ozə i tong wa amaleka aYawe va i lèp mpyal oza a.

⁹ Kā ilum və ta te, mi fa pa na n shin nkaptak mbín və fa nlung aUrushelima á.

Ayéng kakul Anəm va mmá bék anung á na

¹⁰ <<Te mi nak aruhu aga nnap nnənən, kā aga afar kā apal akum aDawuda, kā onəm oga aUrushelima . Ozə i dər mi unəm ùvə oza kā kyer kā abar. I yéng ikú mi pa gənggəng wa ñyéng ikú ayen ùvə uwa byet pa uzəng. Ozə i yéng kā ador wa ñyéng ikú ayen ununggwan ugəshi.

¹¹ Kā ilum və ta te, a yéng kā ashe aUrushelima i mak byet wa nva mmá kā yéng kā aHadad Rimon va kā agbagba aMegadon á.

¹²⁻¹⁴ Nza akum nggo kā ashe mbin və ta te, i yéng ikú oza pa dongdong. Akum ijili nzhi aDawuda kā nji aNatan, kā nji aLevi, kā nji aShimeyi kā nkaptak abo oga akum və re, i yéng pa dongdong. Ochar kā onunggwan ozə i təm ikú pa dongdong.

13

Iwuswa i ya Onəm oga Nla ichu Inan oga Akwam

¹ <<Kā ilum və ta te, mí bol ndəng mbəlbəl kakul nnal nkaptak nnap mbángbang kā abəkət aga nzhi aDawuda kā aji onəm oga ntəm kā ashe aUrushelima .

² <<UYawe uga nggaték là pa, <<ìlum va ta i ba i chu te, mi dèrkèn oga adin iyam ngwop pa kpaktak kà ashe mbin, mí yà kà nrèng oza lap kat. Mi fa kà nkaptak onèm oga nlà ìchu Inan oga akwam, kà oga aruhu abángbang kà ashe mbin va ta.

³ A yà pa unèm uro a ga mpyal kà nlà ichu iga akwam kàdí te, upupon kà unènang i là á na pa, <Nkpak bu kú, kakul pa u nap akwam kà ashe adin aYawe.> Te upupon kà unènang i kyer na i kú, kakul nnap akwam.

⁴ <<Nza unèm nggo uga nlà ìchu Inan uga akwam te, iwsuwa i nèm na kà nlà ichu alèlár. Uza i yà kà mwak ílukwan iga akpap apir iji onèm oga nlà ichu Inan pa na ô lam atak kà kat.

⁵ Uza i là pa, <Mmami unèm uga nlà ìchu Inan kat, mmami unèm uga ngwap iram, n ban ngwap iram kà ivan.>

⁶ Kang unèm uro a bëp na pa, <U ya oga abang va ta kà che kà ikwoksok bu yà?> Te uza i là pa, <N kàm abang kà nzhi akpa mi.> >>

Ngbal Unèm uga nkpak Iyam-nkang AYawe

⁷ UYawe uga nggaték là pa,

<<Á ndokchi , wong na u lung unèm uga nkpak iyam nkang mi, ukpa ntèm mi. Gbal na ná iyam nkang a lyangshin. Te mi gañan awo mi dak kà apal ivèngva ibwakan.

⁸ Uparèm kà ashe ashatding kà ashe nkaptak onèm oga mbín va ta i kú. Uzèng kà ashe ashatding nnyi te, oma mí re kà irirì kà ashe mbin va ta.

⁹ Onèm va ta, mi nak oza kà ashe apèr,

mi nàl oza_wa nva mí nàl azənariya,
 kang mi mal oza_wa nva mí mal a aazurfa.
 Oza_i wór adin mi te,
 mi maŋ óza.
 Mi là pa, <Onəm mi ta.>
 Kang oza_i là pa, <UYawe, uwa Inan yi.> >>

14

UYawe I vàng nnəm Iponzhi

¹ Ilum iga akwali aYawe i ya kà_mba, iva mí vyat idur wo, mí kap kà_iwu wo, ó yiya.

² UYawe i but nkaptak mbín pa_na a lung aUrushelima . Mí ri oga ítong va_ta, mí zangtal oga nzhi, mí wur oga iyam. Kang mí ra kà_ochar oza kà_ifan. Mí kap onəm oga oga ítong va_ta idonkang pa_iparəm, oro i ga izwal kang abo oro te, mí re oza_kà_ashe agúng.

³ Nna chit te, uYawe i fa i lung oga mbín va_ta, wa nva uza_kà_lung kà_nra mmámat á.

⁴ Kà_ilum va_ta te, uza_i fa i sat kà_apal abam mpyet va_kà_asal nfa alum kà_aUrushelima . Kang abam ata i kap kà_ishimshe, i ban kà_asal awu alum i ba asal_ntar alum. Mbagar nchumchum i kap abam va_ta. Nggbak nro i yà kà_asal mpal kang nzəngtəng kà_asal nkwendal.

⁵ Te ó chəng kà_ashe mbagar oga abam ata, ó ga ó chu oga ítong aAzal. Ó chəng wa nva_okəka wo kà_chəng kà_walang va_mbin yənggət kà_ashe nra aponzhi Uzaya uga aYahudi á. Kà_nvəng nva_ta te, uYawe, Inan mí vàng dak nzəng kà_nkaptak omaleka wò.

6 Kà_ilum va_ta te, atak i ghan kat, oga iyam va_i nak atak i ghan te i ghan kat.

7 Awalang va_ta i yà padi, uYawe uwa byet nyi asal va_i ga_nyà ka. Izwam ka_alum i yà kat, kakul ka_ka_izwam te, atak ghanghan nna i yà.

8 Kà_ilum va_ta te, ndèng ngga nna iriri i nang i fa ka_ashe aUrushelima . Nggbak nro i nang i ga_Ìwá Mman, ngbak nro nnyi te, i nang i ga_Ìwá Ichumchum. I nang ká_izun ká_arèzang.

9 Te uYawe uwa byet i yà uponzhi ka_apal nkaptak apambin. Uwa i yà uYawe pa_uzeng. Afidin na byet mí wop.

10 nkaptak mbin i sat agbagba, i bùn ka_aGeba ka_asal mpal aYahudi i chu aRimon kà_nkwandal aUrushelima . ká_nnà te, aUrushelima na i sat i rup iji wa nva_ka_yà á. I bùn ka_anung asal aBenjamin i ba atak va_anung asal mà_yà kà_matmat á. Te i watar i ba i chu nggúlyanggú akamsèlang. I wong ka_atak mpángchí atak aga apal nzhi nruprup ngga aHananel i ba i chu oga atak nkáng ndèng ibangbang ñsámsàm aponzhi.

11 Oném i tém ka_ashe aUrushelima ka_ikángkáng ayér i ném oza_kat. Mí shin na lap kat.

12 UYawe i ga mba_ka_arwa abángbang ka_apal nkaptak oném va_lung ikum ka_aUrushelima . Izhé izér oza_i mwan ya oma yà_ka_iriri, íwu oza_i mwan ka_ashe agùlong, kang abélém oza_i mwan ka_ashe atam kpa.

13 Ka_ashe nra va_ta te, uYawe i lèp oném ka_ayér abángbang ka_nzwar, udánggo i kpán awo agènang wò kang i lung na.

14 OYahudi i lung ikum kpa ka ashe aUrushelima . Oga idur nkaptak onem va ra aswari gang oza te, mí wur. Mí wur azənariya ka aazurfa ka ilukwan pa makmak.

15 Apir arwa abángbang azəngtəng na kpa i nəm oga ipəri ka azhaki, ka alabitəri, ka nkaptak oga iyam nkang ka ashe apak okpa ikum.

16 Kà nkukur te, nkaptak okpa ikum aUrushelima va arwa abángbang gbang oza kat te, oza i ba i ga aUrushelima nzə izun nggo pa na ó wop unem va uponzhi , uwa uYawe va ji pa kpaktak á. Oza i ga kpa pa na o nəm Nchàng Izər ngga Nra ka ashe Aghal.

17 Akum va pa kpaktak ka pambin a yang mba ngga aUrushelima pa na o wop uPonzhi, uwa uYawe va ji pa kpaktak te, ivar i pəng oza kat.

18 A yà pa onem oga aMasar a ba a nəm Nchàng Izər ngga Nra ka ashe Aghal va ta kat te, ivar i pəng oza kat na kpa. UYawe i lèp oza ka apir arwa abángbang va ta kpa.

19 Mpyát nnap va ta i ya mbin aMasar ka mbin va pa kpaktak yang mba ngga pa na ó nəm Nchàng Izər ngga Nra ka ashe Aghal á.

20 Kà ashe nra va ta te, mí lir oga nnap-nlà pa, <<INENAN IJI AYAWA>> ka apal oga ibanggang ipəri. Kang ngbət ngga mpék iyam ka ashe Nzhi Inan Nchumchum, i yà iyam igargar wa oga akwano aga atak ñshì iyam awop.

21 Nza ngbət ngga mpék iyam nggo ka ashe aUrushelima ka aYahudi te, i sat iyam igargar inənan, kakul aYawe ùva ji pa kpaktak. Unəm va kpaktak i ba ka iyam inana iga mpà te, uza

i yar ngbət va uza_ñdom kakul mpék iyám wò. Ka_ñashenra vā_ñta te, mí ya unəm uro i nəm iyáp ka_ñashe Nzhi Ínan Nchumchum lap kat.

Tarok Bible

The Holy Bible in the Tarok language of Nigeria

copyright © 2024 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Tarok)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Jul 2025 from source files
dated 10 Jul 2025

501af3c5-12fd-5965-ade7-9600b2d02717